אמר לה מופר ליכי למחר מהו. דהא קיימיה לנדריה היום דכיון דאמר מופר ליכי למחר אלמא דבהאי יומא דשמע ביה הוי נדר (ב) וקיומי קיימיה ותו לא מצי מיפר לה: **או דלמא כיון [דלא] אמר** (ג). ומופר ליכי בהדי קיים ליכי מהיום דשמע לה קאמר דמיהוי מופר:

(ד) **אם תמצא לומר כיון דקיימו היום.** ולא חיילא הפרה עד למחר אלמא דבהאי יומא דשמע ניחא ליה לנקיים וכמאן דאיתיה לקיום דמי דקיימו בידים ולא הוי הפרה כלל: **אמר לה קיים ליכי שעה.** אחת מהו: **או דלמא הא לא אמר לה.** מופר ליכי לאחר שעה אחת: **אם תמצא לומר.** דמיהוי קיום הואיל ולא אמר לה: **מיהו אמר לה.** מופר ליכי לאחר שעה מהו: **מי אמרינן כיון.** דאמר לה קיים ליכי שעה אחת דקיימו לעולם ושוב אינו מיפר או דלמא כיון דכוליה יומא דשמע ביה נדרה בר הקמה והפרה הוא שאם לא קיימו בשחרית וקיימו בערבית הוי מקויים וכן אם לא הפירו בשחרית והפירו בערבית הוי מופר דכל היום כשר להפרת נדריה וכי הדר ואמר מופר ליכי ליהוי מופר: **ושמע כעלה ואמר ואני.** כלומר ואני אהיה נמי כמותיך כיון דאמר הכי אינו יכול להפר נזירות אשתו: **ואמאי נימא דהאי דאמר ואני אנפשיה הוא דאמר.** דליהוי נזיר: **אכל הריני נזירה דילה.** דקאמרה אחיי שעה אחת: **קיימיה.** בעל משום לאתפוסי בה בידיה: **אכל לאחר שעה.** דכבר חל נזירות עליוה: **אי בעי למיפריה.** אמאי אינו יכול להפר אלא כיון דקיימו משום לאתפוסי בה נזירות דידיה קיימו. והכא נמי בנדרים כיון דקיים שעה אחת קיים לעולם ושוב לא מצי מיפר: **לא.** מהכא ליכא למשמע מינה (ה) טעמא דאינו יכול להפר דקסבר כל ואני כמאן דאמר קיים ליכי לעולם [דמי] ותו לא מצי מיפר אכל היכא דלא קיימו אלא שעה אחת וחזר והיפר לה בשעה אחרת תיבעיא לך: **מתני' מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל.** דאין הבעל מיפר אלא בשותפות כדמפרש לעיל (דף סח:): **מת הבעל נתרוקנה רשות לאב.** כדמפרש בגמ': **כזה יפה כח האב מכח הבעל.** דנתרוקנה רשות לאב: **שהבעל מיפר בבגר.** כדאמרינן במסכת כתובות (דף מ.) הגיע זמן ולא נשאו אוכלות משלו ואוכלות בתרומה וכל הנודרת על דעת בעלה נודרת שמאמילה הואיל והוי מייב במזונותיה כי נודרת יכול להפר לה: **אב אינו מפר בבגר.** כדכתיב בנעוריה[ד] ולא בבגרותה: **גמ' בנעוריה בית אביה.** כל זמן שהיא נערה אלא בגרה לא תלא מרשות אביה ואפילו היא אריסה במשמע הלכך כי מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל: **אם היו שניה לאים.** בשני הויות הכתוב מדבר: מקיש

אמר לה מופר ליכי למחר מהו. מהאי ליגנא משמע דאילו אמר קיים ליכי היום ומופר ליכי למחר פשיטא ליה דמהני ובתר הכי משמע דלא מהני דהדר בעי מופר ליכי למחר מהו וכו' אי דלמא כיון דלא אמר קיים ליכי היום כי אמר לה מופר ליכי למחר מהיום קאמר אלמא פשיטא ליה לרבה דאילו אמר לה קיים ליכי היום ומופר ליכי למחר לא מהני וקשיין אהדדי אלא דרבה בכולהו גווני מספקא ליה וכי קאמר את"ל הא לא קאמר לה ליגנא [קטיע] נקט ואין הכי נמי דבעי למימר את"ל הא לא אמר לה ולא עוד אלא דאפי' אמר לא מהני: **אם תמצא לומר כיון דקיימיה היום למחר כמאן דאיתיה דמי.** משום דכיון דאמר מופר ליכי למחר מכלל דאוקמיה היום וכיון דאוקמיה היום למחר כמאן דאיתיה דמי דמחר אינו זמן הפרה: **קיים ליכי שעה מהו.** דלא דמי שעה ואחר שעה ליום ומחר משום דהכא כוליה יומא בר הפרה הוא: **ואמר ואני אין יכול להפר.** דכיון דאמר ואני שהתפיס בנזירותה גלי אדעתיה דניחא ליה וה"ל כאילו אוקמיה לנזירותה ומש"ה אינו יכול להפר. ואמאי נימא ואני דאמר הוא על נפשיה דהוי נזיר כלומר דעתיה שיהא הוא נזיר ומשום הכי אתפיס בנזירותה אבל נזירות דילה נהי דעל כרחיך שעה אחת קיימיה דאי לא הויי מתפיס ביה לאחר שעה אי בעי ליפר אם איתא דכי אמר קיים ליכי שעה ומופר ליכי לאחר שעה מהני דודאי אי מהני לא שנא כי אמר הכי בכח אחת מ"ל דאמר קיים ליכי שעה ולאחר מיכן אמר מופר ליכי אלא דאי מש"ה אמרי' דאינו יכול להפר משום דכיון דקיימו קיימו: ודאינן מהא לא תפשיט דאה"נ דלאחר שעה מלי מיפר אלא דקסבר דכיון דאמר ואני תמצא כמאן דאמר קיים ליכי לעולם דמי ולא אפשיטא ולאומרא הלכך לא הויא הפרה: **מתני' מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל.** שאין הבעל יכול להפר: **שהבעל מיפר בבגר.** בגמ' מפרש: **גמ' מאי טעמא דאמר קרא בנעוריה בית אביה.** מאי טעמא לא נתרוקנה רשות לבעל כמו לאב. והיינו דאמר הכא מאי טעמא ולקמן בסמוך גבי מת הבעל נתרוקנה רשות לאב בעי מגלן: **בנעוריה בית אביה.** משמע אע"ג דליתיה לאב אכמי איתיה בית אביה: **ואם היו שניה לאים.** לעיל מיניה כתיב הפרה דאב ומיקיים ליה ואם היו אם הויות בהמשמע:

מקיש

אמר לה מופר ליכי למחר מהו. דהא קיימיה לנדריה היום דכיון דאמר מופר ליכי למחר אלמא דבהאי יומא דשמע ביה הוי נדר (ב) וקיומי קיימיה ותו לא מצי מיפר לה: **או דלמא כיון [דלא] אמר** (ג). ומופר ליכי בהדי קיים ליכי מהיום דשמע לה קאמר דמיהוי מופר:

(ד) **אם תמצא לומר כיון דקיימו היום.** ולא חיילא הפרה עד למחר אלמא דבהאי יומא דשמע ניחא ליה לנקיים וכמאן דאיתיה לקיום דמי דקיימו בידים ולא הוי הפרה כלל: **אמר לה קיים ליכי שעה.** אחת מהו: **או דלמא הא לא אמר לה.** מופר ליכי לאחר שעה אחת: **אם תמצא לומר.** דמיהוי קיום הואיל ולא אמר לה: **מיהו אמר לה.** מופר ליכי לאחר שעה מהו: **מי אמרינן כיון.** דאמר לה קיים ליכי שעה אחת דקיימו לעולם ושוב אינו מיפר או דלמא כיון דכוליה יומא דשמע ביה נדרה בר הקמה והפרה הוא שאם לא קיימו בשחרית וקיימו בערבית הוי מקויים וכן אם לא הפירו בשחרית והפירו בערבית הוי מופר דכל היום כשר להפרת נדריה וכי הדר ואמר מופר ליכי ליהוי מופר: **ושמע כעלה ואמר ואני.** כלומר ואני אהיה נמי כמותיך כיון דאמר הכי אינו יכול להפר נזירות אשתו: **ואמאי נימא דהאי דאמר ואני אנפשיה הוא דאמר.** דליהוי נזיר: **אכל הריני נזירה דילה.** דקאמרה אחיי שעה אחת: **קיימיה.** בעל משום לאתפוסי בה בידיה: **אכל לאחר שעה.** דכבר חל נזירות עליוה: **אי בעי למיפריה.** אמאי אינו יכול להפר אלא כיון דקיימו משום לאתפוסי בה נזירות דידיה קיימו. והכא נמי בנדרים כיון דקיים שעה אחת קיים לעולם ושוב לא מצי מיפר: **לא.** מהכא ליכא למשמע מינה (ה) טעמא דאינו יכול להפר דקסבר כל ואני כמאן דאמר קיים ליכי לעולם [דמי] ותו לא מצי מיפר אכל היכא דלא קיימו אלא שעה אחת וחזר והיפר לה בשעה אחרת תיבעיא לך: **מתני' מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל.** דאין הבעל מיפר אלא בשותפות כדמפרש לעיל (דף סח:): **מת הבעל נתרוקנה רשות לאב.** כדמפרש בגמ': **כזה יפה כח האב מכח הבעל.** דנתרוקנה רשות לאב: **שהבעל מיפר בבגר.** כדאמרינן במסכת כתובות (דף מ.) הגיע זמן ולא נשאו אוכלות משלו ואוכלות בתרומה וכל הנודרת על דעת בעלה נודרת שמאמילה הואיל והוי מייב במזונותיה כי נודרת יכול להפר לה: **אב אינו מפר בבגר.** כדכתיב בנעוריה[ד] ולא בבגרותה: **גמ' בנעוריה בית אביה.** כל זמן שהיא נערה אלא בגרה לא תלא מרשות אביה ואפילו היא אריסה במשמע הלכך כי מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל: **אם היו שניה לאים.** בשני הויות הכתוב מדבר: מקיש

מסורת הש"ס

(א) נזיר כ:, ב) לעיל סח: לקמן נב:, ג) [נזכר לעיל סח. וסם איתא רבא], ד) [במדבר ל:], ה) [מסלן עד סוף המשנה שייך למשניות דלקמן עח. עב:].

תורה אור השלם

1. אֵלֶּה הַחֻקִּים אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ בֵּין אָב לְבִתּוֹ בִּנְעֻרֶיהָ בֵּית אָבִיהָ: במדבר ל יז

2. וְאִם הָיוֹ תִהְיֶה לְאִישׁ וְנָדְרֶיהָ עָלֶיהָ אוֹ מִבְטָא שִׂפְתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ: במדבר ל ז

הגהות הב"ח

(א) גמ' הריני נזירה דילה שעה כנ"ל ותוס ד נמחק: (ב) רש"י ד"ה אמר לה וכו' וקיימוה וכיון דקיימוה תו לא מלי: (ג) ר"ה אי דלמא כיון דלא אמר קיים ליכי היום בהדי מופר ליכי למחר מהיום דשמע: (ד) ד"ה ואם תמצא לומר כיון דקיימו דלא חיילא: (ה) ד"ה לא מהכא וכו' דשעמא לאיתי:

פירוש הרא"ש

את"ל הא לא אמר. ולעולם לא אמרינן הפרה ממון הכלל: **אמר מופר ליכי [למחר] מהו אמרי'.** מדקאמר מופר ליכי למחר כמאן דאמר קיים היום דמי דאם לא כן אמאי אמר למחר: **או דלמא.** כיון דלא אמר כפירוש קיים ליכי היום לא דיקר' ליה מכלל דכי אמר מופר ליכי למחר כמאן דאמר קיים ליכי היום: קיים ליכי שעה (אחת) מהו מי אמרינן דהוי כאילו אמר שעה יהיה קיים ואח"כ יהיה מופר: **או דלמא.** אף בכאן נמי לא אמרי' הפרה מתוך הכלל: הילא דקאמר קיים ליכי שעה ומופר ליכי למחר שעה מי אמרינן כיון דקיימו שעה מקויים הוא לעולם: **או דלמא.** כיון דכוליה יומא בר הקמה וכר הפרה הוא כל היום כרשותו לספר ולקיים הלכך לא הוי קיים אם לא שקיימו יום שלם ודאי אם אמר לה קיים ליכי אחם פשיטא דשוב אינו יכול להפר דהא כתיב תרשיב יקימנו דמיד שקיימו הוא מקויים לעולם ודוקא לשתיקה הוא דכעינן [יום שלם] אבל אם אמר כפירוש קיים ליכי שעה אחר שעברה השעה יכול להפר שכל היום הוא כרשותו לקיים ולהפר: ת"ש. דאם קיימו שעה אחת שוב אינו יכול להפר: **הריני נזירה ושמע בעלה ואמר ואני.** כלומר וגם אני נזיר: **אינו יכול להפר.** דכיון דאמר ואני גלי דעתיה דניחא ליה כמאי דעבדה והוי קיום כאילו אמר לה יפה עשית תתגן כמתגיתן דהוי קיום: **ואמאי נימא דאמר הוא דאמר על נפשיה הוי נזירה דילה שעה אחת קיימת לאחר שעה אי בעי למיפריה.** דאמר ואני גלי דעתיה דניחא ליה כמאי דעבדה והוי קיום כאילו אמר לה יפה עשית תתגן דהוי קיום כאילו אמר לה שעה אחת ומדלא מלי לספר בתפשוטו דכיון דקיימו קיימו: **ומשני** כל דאמר ואני בש"ד קיים ליכי לעולם דמי. כלומר נהי דאמרי' דכיון דאמר ואני הוי קיום מ"מ לא הוי קיום אלא לשעה אחת עד שיתפים מזיאותו והוי כאילו אמר קיים ליכי שעה אחת ומדלא מלי לספר בתפשוטו דכיון דקיימו קיימו: **ומשני** כל דאמר ואני בש"ד קיים ליכי לעולם דמי. כיון דלא אמר כמי שעה אחת כאילו אמר קיים ליכי סתם דהייטו לעולם: מתני' **מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל.** דאין הבעל מיפר בבגר. כדכתיב בנעוריה: **מ**נגרשה בו ביום. **ש**שמע האב שאם עבר היום שוב אין יכול להפר: **אבוה ובעלה האחרון מפרין נדרה.** שהאדום מיפר הקודמין: **כל שלא יצאה לרשות עצמה.** אי בכגר אי נשואין: **ודאב אינו מיפר בבגר.** כדכתיב בנעוריה: **מ**נגרשה בו ביום. **ש**שמע האב שאם עבר היום שוב אין יכול להפר: **אבוה ובעלה האחרון מפרין נדרה.** שהאדום מיפר הקודמין: **כל שלא יצאה לרשות עצמה.** אי בכגר אי נשואין: **עד שלא היתה בתו יוצאה מאצלו.** קודם כניסת חופה וכן האדום אומר לה בתוכה שהה שמשנכנסה לרשותו אינו יכול להפר אם לא בכגר אבל אינו מיפר בקודמין: **גמ' מ"מ.** לא מתרוקנה רשות לבעל אמאי לא נמרי' בעל מאב דדרשי' בסמוך דמתרוקנה רשות לאב מואם היו שתים לאים ולעיל מינה כתי' הפרת אב ומקיים ליה ואם היו שתים לאים:

מסורת הש"ס

(ו) נזיר נ:, ז) לעיל סח: לקמן נב:, ח) [נזכר לעיל סח. וסם איתא רבא], ט) [במדבר ל:], י) [מסלן עד סוף המשנה שייך למשניות דלקמן עח. עב:].

תורה אור השלם

1. אֵלֶּה הַחֻקִּים אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ בֵּין אָב לְבִתּוֹ בִּנְעֻרֶיהָ בֵּית אָבִיהָ: במדבר ל יז

2. וְאִם הָיוֹ תִהְיֶה לְאִישׁ וְנָדְרֶיהָ עָלֶיהָ אוֹ מִבְטָא שִׂפְתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ: במדבר ל ז

הגהות הב"ח

(ו) גמ' הריני נזירה דילה שעה כנ"ל ותוס ד נמחק: (ז) רש"י ד"ה אמר לה וכו' וקיימוה וכיון דקיימוה תו לא מלי: (ח) ר"ה אי דלמא כיון דלא אמר קיים ליכי היום בהדי מופר ליכי למחר מהיום דשמע: (ט) ד"ה ואם תמצא לומר כיון דקיימו דלא חיילא: (י) ד"ה לא מהכא וכו' דשעמא לאיתי:

פירוש הרא"ש

את"ל הא לא אמר. ולעולם לא אמרינן הפרה ממון הכלל: **אמר מופר ליכי [למחר] מהו אמרי'.** מדקאמר מופר ליכי למחר כמאן דאמר קיים היום דמי דאם לא כן אמאי אמר למחר: **או דלמא.** כיון דלא אמר כפירוש קיים ליכי היום לא דיקר' ליה מכלל דכי אמר מופר ליכי למחר כמאן דאמר קיים ליכי היום: קיים ליכי שעה (אחת) מהו מי אמרינן דהוי כאילו אמר שעה יהיה קיים ואח"כ יהיה מופר: **או דלמא.** אף בכאן נמי לא אמרי' הפרה מתוך הכלל: הילא דקאמר קיים ליכי שעה ומופר ליכי למחר שעה מי אמרינן כיון דקיימו שעה מקויים הוא לעולם: **או דלמא.** כיון דכוליה יומא בר הקמה וכר הפרה הוא כל היום כרשותו לספר ולקיים הלכך לא הוי קיים אם לא שקיימו יום שלם ודאי אם אמר לה קיים ליכי אחם פשיטא דשוב אינו יכול להפר דהא כתיב תרשיב יקימנו דמיד שקיימו הוא מקויים לעולם ודוקא לשתיקה הוא דכעינן [יום שלם] אבל אם אמר כפירוש קיים ליכי שעה אחר שעברה השעה יכול להפר שכל היום הוא כרשותו לקיים ולהפר: ת"ש. דאם קיימו שעה אחת שוב אינו יכול להפר: **הריני נזירה ושמע בעלה ואמר ואני.** כלומר וגם אני נזיר: **אינו יכול להפר.** דכיון דאמר ואני גלי דעתיה דניחא ליה כמאי דעבדה והוי קיום כאילו אמר לה יפה עשית תתגן כמתגיתן דהוי קיום: **ואמאי נימא דאמר הוא דאמר על נפשיה הוי נזירה דילה שעה אחת קיימת לאחר שעה אי בעי למיפריה.** דאמר ואני גלי דעתיה דניחא ליה כמאי דעבדה והוי קיום כאילו אמר לה יפה עשית תתגן דהוי קיום כאילו אמר לה שעה אחת ומדלא מלי לספר בתפשוטו דכיון דקיימו קיימו: **ומשני** כל דאמר ואני בש"ד קיים ליכי לעולם דמי. כלומר נהי דאמרי' דכיון דאמר ואני הוי קיום מ"מ לא הוי קיום אלא לשעה אחת עד שיתפים מזיאותו והוי כאילו אמר קיים ליכי שעה אחת ומדלא מלי לספר בתפשוטו דכיון דקיימו קיימו: **ומשני** כל דאמר ואני בש"ד קיים ליכי לעולם דמי. כיון דלא אמר כמי שעה אחת כאילו אמר קיים ליכי סתם דהייטו לעולם: מתני' **מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל.** דאין הבעל מיפר בבגר. כדכתיב בנעוריה: **מ**נגרשה בו ביום. **ש**שמע האב שאם עבר היום שוב אין יכול להפר: **אבוה ובעלה האחרון מפרין נדרה.** שהאדום מיפר הקודמין: **כל שלא יצאה לרשות עצמה.** אי בכגר אי נשואין: **ודאב אינו מיפר בבגר.** כדכתיב בנעוריה: **מ**נגרשה בו ביום. **ש**שמע האב שאם עבר היום שוב אין יכול להפר: **אבוה ובעלה האחרון מפרין נדרה.** שהאדום מיפר הקודמין: **כל שלא יצאה לרשות עצמה.** אי בכגר אי נשואין: **עד שלא היתה בתו יוצאה מאצלו.** קודם כניסת חופה וכן האדום אומר לה בתוכה שהה שמשנכנסה לרשותו אינו יכול להפר אם לא בכגר אבל אינו מיפר בקודמין: **גמ' מ"מ.** לא מתרוקנה רשות לבעל דהוה מלי לספר בתפשוטו דכיון דקיימו קיימו: **דאמרי קרא בנעוריה בית אביה.** דמשמע בית אביה ולא בית בעלה: **ומנא** לן דמתרוקנה רשות לאב. דהוה משתכר למימר כיון שילקח מרשותו שעה אחת אלא היה יכול לספר לבדו שוב לא מחזור לרשותו:

עין משפט נר מצוה

מז א מיי' פי"ג מהל' נדרים הל' כב סמג לאוין רמב טוש"ע יו"ד סימן רלד סעיף מה:
יז ב מיי' שם טוש"ע שם סעיף מו:
יח ג מיי' שם טוש"ע שם סעיף מז:
יט ד מיי' שם טוש"ע שם סעיר מח:
כ ה ו מיי' שם הל' יא (יב) טוש"ע שם סעיף נג:
כא ז מיי' פי"א מהל' נדרים הל' י סמג לאוין רמב טוש"ע יו"ד סימן רלד סעיף טו:
כב ח מיי' שם טוש"ע שם סעיף יא:
כג ט מיי' שם הל' ח טוש"ע שם סעיף כ:
כד י מיי' שם הל' ז טוש"ע שם סעיף ח:

תוספות

מבאן השלמת התוספות מכתב יד שנמצא לדפים ע ע"א עד עמ ע"א

א' לה קיים ליכי שעה אחת מי אמרי' כמאן דא' מופר לאחר שעה דמי. דהכי משמע לשון שעה אחת יהא מקויים אבל אחר שעה מופר: **ואת"ל.** דלא הוי הפרה מדיוק לשונו: **א'** לה מאי. פי' ת' קיים ליכי שעה אחת מופר ליכי אחר שעה [מי אמרינן] כיון דקיימו קיימו: **כי א'** לה מופר ליכי אחר שעה [מהני]. ולא דמי [לה לעיל] דלא מהני כשא' קיים היום, משום דלמחר לא הוי בר הפרה: ת"ש **ראשה שנדרה בנדר כו'** אינו יכול להפר. ומעיק תלמודא פ' מי שא' הריני נזיר ומעמ חברו (נזיר כא:) דבעל מינו גיין ובדין הוא דליפר לה והוא ליתסר ומעמא דלא מצי מפר כיון דת' ואמי כמ"ד קיים ליכי דמי, ולכך הכא נהי (דמאני) [דמאני] דת' קיימי דלעולא דשעה אחת קאמר, כלומר היה לנו לומר דה"ק קיים ליכי שעה אחת, וא"כ לאחר שעה מצי מפר: **לא** קסבר. כל ואני כמאן דת' קיים ליכי לעולם דמי: מתני' מת האב כו' בזה יפה כח האב. דנתרוקנה לאב ולא לבעל: שהבעל מפר בבגר. קס"ד בגמ' דתרוקה שבגרה הבעל לחודיה יפר ולא האב: מ"מ. לא מתרוקנה רשות לבעל אמאי לא נמרי בעל מאב דדרשי' בסמוך דמתרוקנה רשות לאב מואם היו שתים לאים ולעיל מינה כתי' הפרת אב ומקיים ליה ואם היו שתים לאים:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com

ע: נערה המאורסה פרק עשירי נדרים

ר"ן

רש"י

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

כה א מיי' פ"ז מהל' נדרים הל' כו סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף ט:

תוספות

אף קודם הויה שניה. אחר מיתת הבעל ראשון מפר האב לחודיה: נדרי שלא נראו לארוס ראשון. שלא שמע אותם, אבל מבנעוריה שמע ומת לא: נפקא. כלי הן דרשת היוה תהיה לא אלעזר לנדרי דלא נראו, דמבנעוריה שמעי' שפיר דאב לחודיה מפר וכי אלעזר לנדרי שנראו לארוס ראשון: היכי דמי. שהבעל מפר בכגר: מיתה. משמת האב: ובגירות מוציאה מרשות אב. דכתי' בנעוריה: אלא בשקדשה בשהיא בוגרת. פי' והביע זמן כדאי' רב הונא בפ' אע"פ (כתובות מב.) בגרה יום אחד ונתקדשה נתני' לה שנתי' יום בתולמה ותייב בתרוס כמוזונותיה [לכן] מפר לה נדריה, אבל לא מצי למימר כשהיא נערה דא"כ תיבני' י"ב חדשי' כשאר הנעת זמן דהכי מפרש' לה פ' אע"פ (שם), וה"ה (לה) [נמי] בכל הנעת זמן דשאר נשים שיין למימר דכך הוא מקום דלא נקט כגר דלאחר שנתי' יום [אלא תביעה] הוי הנעת זמן ומפר לה: ושרך הא הנינא הדא וכנא. פי' דין דהנעת [זמן לקמן בסמוך] (עג:) הכוגרת שנתקדשה [ויכו'] ר' אלעזר [אומר] יפר, ואמ' לי למיתני דין [דכוגרת] בהנעת זמן, הכא לקמן: היא נמאא קשי'. תלמודא מהדר לתרוצי הך מתני' דלקמן, וה"נ אמרת הכוגרת שנתקדשה י"ב חדש, תרתי, כוגרת למה לי י"ב חודש, כוגרת בשנתי' יום אבי, [וה"פ], תרתי בחמיה, כוגרת למ' לי דתנן י"ב חדש, הא אפי' נערה, ושני פרי' קושי' אחרים' י"ב חדש ל"ל דנקט בכוגרת, בשנתי' יום אבי, דא' רב הונא פ' אע"פ (כתובות מ:) בגרה יום אחד ונתקדשה נתני' [לה] שנתי' יום, משמי תני כוגרת ושנתקדשה י"ב חדש, ואפי' נער: ש"מ קשי'. למ' לי מתני' הנעת זמן דכוגרת הא אבא לקמן (עג:). ותי"ת אם אינתא בכוגרת הוא דתנא

מקיש קודמי הויה שניה לקודמי הויה ראשונה מה קודמי הויה ראשונה אב מיפר לחודיה אף קודמי הויה שניה אב מיפר לחודיה (ה) אימא ה"מ בנדרי' שלא נראו לארוס אבל בנדרים שנראו לארוס לא מצי מיפר אב אי בנדרים שלא נראו לארוס מבנעוריה בית אביה נפקא: בזה יפה כח האב מכח הבעל כו': ה"ד אילימא שקידשה כשהיא נערה ובגרה מכדי מיתה מוציאה (ו) ובגרות מוציאה מרשות אב מה מיתה לא נתרוקנה רשות לבעל אף בגרות לא נתרוקנה רשות לבעל אלא שקידשה כשהיא בוגרת הא תנינא הדא זימנא (ז) הבוגר' ששהתה י"ב חדש הא גופא קשיא אמרת הבוגרת ששהתה שנים עשר חדש בבוגרת למה לי שנים עשר חדש בוגרת בל' יום סגי לה תני (ח) בוגרת וששהתה י"ב חדש מ"מ קשיא איבעית אימא הכא דוקא ובוגרת קתני התם משום דבעי איפלוגי ר"א ורבנן איבעית אימא בוגרת דוקא ואיידי דנסיב רישא בזה נסיב סיפא נמי בזה:

מתני'

מקיש קודמי הויה שניה. כלומר שדין שניה כדין ראשונה מה קודמי ראשונה אב מיפר לחודיה אף קודמי שניה נמי לאחר מיתת הבעל אב מיפר לחודיה: **אימא ה"מ בנדרים שלא נראו לארוס.** דומיא דקודמי הויה ראשונה שלא נראו לארוס כלל אבל בנדרים שנראו לארוס כלומר ששמע אותם קודם שמת לעולם אימא לך דלא מצי מיפר: **ומהדרינן ליה בנדרים שלא נראו לארוס מבנעוריה בית אביה נפקא.** כיון דלא זכה כהן ארוס כלל ואיקשא לנדרים שנראו לארוס אילטריך דאב לחודיה מיפר מיהו דוקא בשלא נתארסה אבל נתארסה הא תניא לקמן (דף עא.) בהדיא דאביה ובעלה האחרון מפיירין נדריה משום דלא דמי לקודמי הויה ראשונה: **היכי דמי.** שהבעל מיפר בבגר: **מכדי מיפר מוציאה מרשות אב.** דכיון שמת פקע זכותיה ולא מצי להורישו לבניו. ופקא לן מדכתיב והתנחלתם אותם לבניכם (ט) ולא זכות בנותיכם לבניכם כפ' נערה שנתפתתה (כתובות מב.): **ובגרות מוציאה מרשות אב.** דכתיב (ד) בנעוריה בית אביה ולא בגרות: **אף בגרות לא נתרוקנה רשות לבעל.** כיון דחל עליה [רשות האב] מקמי בגרות דהא בשקדשה נערה הוא: **אלא שקדשה כשהיא בוגרת.** ובעית למימר דכיון שאין עליה רשות אב כל שהגיע זמן שנתנו לו חכמים לארוס וארוסה לפרנס את עצמן כיון דמכאן ואילך בעל חייב במזונותיה כדאי' בפ' אע"פ (שם מ.) יפר: **הא תנינא הדא זמנא.** בהאי פירקא ותרתי למה לי. ומקמי דאמיק ליה לקושיא דייק בהך מתני' בתריתא ומפרש לה למה לי שנים עשר חדש בשלשים שני לה דרב הונא הכי ס"ל בפרק אע"פ (שם) שלא פסקו חכמים לבוגרת אלא שלשים יום ומכאן ואילך הבעל חייב במזונותיה ונהי דרב הונא איתותב התם מיהו נמי מסקינן דכל שעברו עליה י"ב חדש משכגרה אם נתקדשה לאחר מיכן אין לה אלא ל' יום ולא משכחת לה שיהו לה י"ב חדש אלא בנתקדשה ביום שהתחילה ליבגר ומש"ה מקשה היכי פסיק ותני בוגרת ששהתה שנים עשר חדש דבוגרת אין לה זמן קצוב שאי אפשר לפחות ממנו אלא שלשים יום אבל לא משכחת לה כל שקדשה כשהיא בוגרת שהתה צריכה י"ב חדש אלא כשנתקדשה ביום ראשון לבגרותה ומשום הא אגפא דחיקא לא הוה ליה למתני בבוגרת י"ב חדש. ומפרקינן תני בוגרת ושששהתה י"ב חדש כלומר בוגרת כדיה שזמנה בחסר ויתר כדכתיבנא והנערה ששהתה זמן הקצוב לה דהיינו שנים עשר חדש הואיל ונעלה חייב במזונותיה יפר: **מכל מקום קשיא.** תרתי בוגרת למה לי: **איבעיא אימא.** בוגרת דהכא דוקא והאי דקתני לה התם משום דבעי אפלוגי ר"א ורבנן ומש"ה הדר ותנא לה לאשמועינן דלאו דברי הכל היא. וקשה בעיני ליתנא דגמרא דקאמר בוגרת דהכא דוקא אדרבה משנה בתריתא דוקא ולגופה אילטריך לאשמועינן דלא נסמוך אסתמא קמא דהויא ליה סתם ואח"כ מחלוקת וי"ל דכי קאמר בוגרת דהכא דוקא לאו דוקא אלא לומר מתני' בתריתא בתר קמייתא גרירא דלא אתחיל בה תנא לאשמועינן דינא דבוגרת אלא בהאי מתני' קמייתא ובתר הכי בחידוד מתני' קמ"ל דלא נסמוך אסתמא קמא דלאו דברי הכל היא: **ואיבעיא אימא בוגרת דהכא דוקא.** דהתם הוא שהתחיל התנא להשמיענו דין בוגרת דמתניתין קמייתא אין תורת סתם עליה אלא איידי דנסיב רישא בזו יפה כח האב מכח הבעל נקט נמי אליבא דחד תנא דבדבר אחר יפה כח הבעל מכח האב:

מתני'

אילימא דקדשה בשהיא נערה ובגרה. וכיון דפקע כח האב מיפר אתרוס אלמנו: מיתה מוציאה מרשות האב. דאין אדם מוריש זכות כתו לבנו: **אלא** שקדשה בשהיא בוגרת ואה"כ הגיע זמן. אע"פ שלא נמשכה לשותפו: **הא נמי תנינא.** דפלוגתא דר"א ורבנן הוא ואמאי איצטריך למתניה כדרשת כיון דתני בתר הכי פלוגתייהו: **הא נופא קשיא.** מהדר לתרוצי מתניתין והדר מותיב מינה אמרת הבוגרת ושבשהה י"ב חדש משמע ליה פי' דמתניתין הכי הבוגרת ויקנינה שבשהה וכל אחת מהן שבשהה י"ב חדש דע"כ י"ב חדש קאי נמי אבוגרת דאם לא כן לא פי' שיעור שהייתה ולאלתר לא מצית למימר דלא גרעינא מאלמנה דבעיא ל' יום ופרכינן בוגרת שנתקדשה למה לה י"ב חדש משנתקדשה ולא נמי לתרוצא כדאמר לה רב הונא בפרק אף על פי הבוגרת ששבשה לי יום וקנינה שבשהה יום אחד מינה דרב הונא אתותיב התם הלכך מנבי ליה לפרש י"ב חדש בוגרת קאי: ומשני תני בוגרת ששהתה י"ב חדש. ומתני' מדא קתני ולא ושבשהה

ר"ל וה"פ בוגרת ששבשהה י"ב חדש בבגרותה ואלמנה שנתקדשה לכל אחת מהן נותנין שלשים יום ומכל מקום קשה דבוגרת תניא ומשני דרישא דוקא ולא קתני סיפא אלא לאשמועינן פלוגתא דרבנן א"נ סיפא דוקא ורישא אגב גררא נסבא:

מתני'

מקיש קודמי הויה שניה. כלומר (ג) שמת אדום ראשון וראויה להתקדש לאחר: **לקודמי הויה ראשונה.** שלא נתארסה לעולם והיא יושבת נערה בבית אביה מה קודמי כו': **הני מילי.** דאב מיפר בקודמי הויה שניה בנדרים שלא נראו לארוס ראשון (ד) אי לא שמע להו הבעל קודם שימות דהייני דומיא דקודם הויה ראשונה: **אבל בנדרים שנראו לארוס.** ששמע בהן קודם שימות ולא הספיק להפר אין האב מיפר עד שתחזור ותתארס שיפרו הוא ואחרון: **ופ"ל דבנדרים שנראו לארוס.** לא מצי מיפר לחודיה למה לי למיכתב ואם היו תהיה לאקושי הוויות להדדי: **מבנעוריה נפקא.** דמשמע כל כמה דיתבא בבית אביה מצי מיפר לה אלא מדקא מקיש הוויות להדדי ש"מ דומיא דקודם הויה ראשונה קאמר דמצי מיפר לחודיה (ה) בנדרים שלא נראו לארוס דומיא דהויה ראשונה. פי' אחר אבל בנדרים שנראו לארוס לא מצי מיפר אי ליכא ארוס אחרון הא לא מצית אמרת דלהכי אתי היקשא לרבות נדרים שלא נראו לארוס דאם תקרא אחריתא שמעינן ליה מבנעוריה נפקא דאמרי' כל שבת נעוריה לאביה שהאב זכאי בהפרת נדריה והלכך כי אתא ואם היו תהיה לאים לנדרים שנראו לארוס לחודיה הוא לאתא: **היכי דמי.** דבעל מיפר בבגר: **אי נימא שקדשה כשהיא נערה ובגרה.** לאחר שנתארסה: **מכדי מיפר מוציאה מרשות האב.** שיטולה לקדש את עצמה אע"פ שהיא נערה: **ובגרות מוציאה מרשות האב.** דכיון שבגרה אין לאביה רשות בה לא לקדשה ולא למוכרה: **מה במיפר האב לא נתרוקנה כו': אלא כשקדשה כשהיא בוגרת.** וקתני שאין האב מיפר אלא הבעל: **הא תנינא הדא זימנא.** בהך פירקין גופיה: **בוגרת ששהתה י"ב חדש.** משנתארסה ר' אליעזר אומר הואיל ובעלה חייב במזונותיה יפר דכמאן שנכנסה ברשותו דמי. ואמרינן עלה הא גופא קשיא אמרת הבוגרת ששהתה י"ב חדש והלא דין שלה ל' יום דהכי תנן במסכת כתובות (דף נ.) נותנין לבתולה שנים עשר חדש לפרנס עצמה לקנות מלבושים ותכשיטין לצורך נישואין משתבעה הבעל להינשא ולאלמנה ובוגרת ל' יום דבוגרת אית לה מלבושין ותכשיטין והכי נמי לאלמנה ואית להו רווחא טובא בשלשים יום וכולן אם הגיע זמנן כו' אלמא דבוגרת לא בעיין י"ב חדש: **תני בוגרת וכו'.** האי כי דייק והאי כי דייק יפר ומתני' דקתני שהבעל מיפר בבגר לאחר שלשים יום שתבעה לפרנס את עצמה הוא דקתמר: **מ"מ קשיא.** דתרי זימני למה לי למיתני דהבעל מיפר בבגר: **איבעיא אימא בוו דוקא.** דהך רישא דמתני' (ו) קתני דהבעל מיפר דוקא קתני לה ובוגרת ושבשהה גרדא נסבא משום דאפלוגי ר"א ורבנן: **ואיבעיא אימא בוגרת.** דקתני בסיפא בפלוגתא דר"א ורבנן הוי דוקא והא דקתני שהבעל מיפר לאו דוקא: **אלא איידי דנסיב רישא בזה יפה כח האב.** (ו) אילטריך לה למיתני נסיב סיפא בזה יפה כח הבעל:

מתני'

אילימא דקדשה בשהיא נערה ובגרה. וכיון דפקע כח האב מיפר אתרוס אלמנו: מיתה מוציאה מרשות האב. דאין אדם מוריש זכות כתו לבנו: **אלא** שקדשה בשהיא בוגרת ואה"כ הגיע זמן. אע"פ שלא נמשכה לשותפו: **הא נמי תנינא.** דפלוגתא דר"א ורבנן הוא ואמאי איצטריך למתניה כדרשת כיון דתני בתר הכי פלוגתייהו: **הא נופא קשיא.** מהדר לתרוצי מתניתין והדר מותיב מינה אמרת הבוגרת ושבשהה י"ב חדש משמע ליה פי' דמתניתין הכי הבוגרת ויקנינה שבשהה וכל אחת מהן שבשהה י"ב חדש דע"כ י"ב חדש קאי נמי אבוגרת דאם לא כן לא פי' שיעור שהייתה ולאלתר לא מצית למימר דלא גרעינא מאלמנה דבעיא ל' יום ופרכינן בוגרת שנתקדשה למה לה י"ב חדש משנתקדשה ולא נמי לתרוצא כדאמר לה רב הונא בפרק אף על פי הבוגרת ששבשה לי יום וקנינה שבשהה יום אחד מינה דרב הונא אתותיב התם הלכך מנבי ליה לפרש י"ב חדש בוגרת קאי: ומשני תני בוגרת ששהתה י"ב חדש. ומתני' מדא קתני ולא ושבשהה

ר"ל וה"פ בוגרת ששבשהה י"ב חדש בבגרותה ואלמנה שנתקדשה לכל אחת מהן נותנין שלשים יום ומכל מקום קשה דבוגרת תניא ומשני דרישא דוקא ולא קתני סיפא אלא לאשמועינן פלוגתא דרבנן א"נ סיפא דוקא ורישא אגב גררא נסבא:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואימא ה"מ: (ב) שם מיתה מוציאה מרשות אב וכגרות מוציאה: (ג) רש"י ד"ה מקיש וכו' כלומר כשמת אחרון הראשון: (ד) ד"ה הני מילי וכו' דאמון שלא שמע כל"ל ותיבת לי נמחק: (ה) ד"ה מבנעוריה וכו' מיפר לחודיה אפילו בנדרים שנראו לארוס לשון אחר בנדרים שלא נראו וכו' דהוה ראשונה אבל בנדרים כל"ל ותיבות פי' אחר נמחק: (ו) ד"ה איבעיא אימא כו וכו' דקתני דהבעל וכו' ושבשהה אבב גרדא: (ז) ד"ה אלא וכו' דאיצטריך:

מוסף רש"י

שלא נראו לארוס. שנדרה תחת אחרים ולא שמע ומת שמפר האב לחודיה. אבל נדרים שנראו. שנדרה תחת אחרים והפר ומת ואחר כך שמע האב, הו לא מצי מיפר אב לחודיה עד שתתארס ואביה ויבעלה מפירין נדריה (ראה"ה בשהו). מבנעוריה בית אביה נפקא. דכל זמן שהיא בנעוריה שייכא בתר אביה, ומה לי לאקושי הוויות להדדי, אלא ש"מ דאמיר לחודיה אב (שם).

פירוש הרא"ש

מקיש קודמי הויה שניה לקודמי הויה ראשונה. אב מיפר לחודיה דכתיב ואמרה אחר בבית אביה ומה קודם הויה שניה. אף מעתה אחרים ולא נראו לאביו. אבל בנדרים שלא נראו לארוס. דמשמע כל ימי נעוריה היא נרשות אביה כל זמן שאין רשות אחר שולט עליה ולכל הפחות בנדרים שלא נראו לארוס וכי אילטריך ואם היו תהיה אף לנדרים שנראו לארוס. הויבי רבי. שהבעל מיפר בבגר דמשמע ליה דאיירי בקודם שתבגר לרשותו:

(ה) נמ' ואימא ה"מ: (ו) שם מיתה מוציאה מרשות אב וכגרות מוציאה: (ז) רש"י ד"ה מקיש וכו' כלומר כשמת אחרון הראשון: (ד) ד"ה הני מילי וכו' דאמון שלא שמע כל"ל ותיבת לי נמחק: (ה) ד"ה מבנעוריה וכו' מיפר לחודיה אפילו בנדרים שנראו לארוס לשון אחר בנדרים שלא נראו וכו' דהוה ראשונה אבל בנדרים כל"ל ותיבות פי' אחר נמחק: (ו) ד"ה איבעיא אימא כו וכו' דקתני דהבעל וכו' ושבשהה אבב גרדא: (ז) ד"ה אלא וכו' דאיצטריך:

(ח) לקמן עב. כתובות מז:. (ט) עי' תוספות כתובות מז: ד"ה מיומתא). (י) (ויקרא כה). (יא) (מהדר לו).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com